

i

Del 2

Information:

I denna del av provet kan du **inte gå fram och tillbaka mellan frågor**, som i del 1. Du kan endast gå framåt, **så glöm inte att besvara frågan innan du går vidare.**

Max poäng på denna del: 35 poäng

Antal uppgifter: 35

Frågans nummer står på varje sida.

Poängräkning:

- **Frågor där man ska välja ett rätt alternativ** (endast ett val per fråga) tilldelas poäng för rätt svar.
Totalpoäng står i anslutning till frågan
- **Dra-och-Släpp** (flera val som ska rangordnas i en särskild ordning) tilldelas endast poäng om alla alternativ är placerade i rätt rutor.
Totalpoäng står i anslutning till frågan
- **Essäfrågor** tilldelas varierande poäng. Om du skriver mer än ett svar bedöms endast första angivna svar eller svaren som efterfrågats.
Totalpoäng står i anslutning till frågan

i

Sarah, 11 år

1 Sarah 11 år kommer till kliniken tillsammans med sin pappa för undersökning.

Familjen är nyinflyttad och Sarah har inte varit hos dig tidigare.

Vid anamnesupptagningen framkommer att Sarah är frisk och hon tar inga mediciner. När det gäller munhygien säger pappan att dottern borstar tänderna själv två gånger om dagen med fluoridtandkräm.

Sarah och hennes pappa undrar om hon kan få tandställning eftersom de tycker att hennes tänder ser fula ut.

Varför ska denna patient erbjudas ortodontisk behandling så snart som möjligt?

Välj ett alternativ:

- ☒ Traumarisk
- ☐ Tand 13 är i infraposition
- ☐ Flickan tycker att bettet är estetiskt störande
- ☐ Persisterande 53



Totalpoäng: 1

- 2 Den främsta orsaken till att påbörja ortodontisk behandling så snart som möjligt är den ökade traumarisken för Sarah.

Vilka två faktorer ökar risken för att Sarah ska råka ut för ett dental trauma?

Välj ett alternativ:

- ☐ Ökat risktagande och att idrotta
- ☐ Kraftig horisontell överbitning och ett inkompetent läppslut 
- ☐ Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och inlärnings svårigheter
- ☐ Vertikalt överbett och trångställning

Totalpoäng: 1

- 3 Vid undersökningen vill du också kontrollera Sarahs extraorala status.

Vad är viktigt att diagnosticera extraoralt på denna flicka?

Välj ett alternativ:

- ☐ Läpparnas läge när hon sväljer
- ☐ Läpparnas läge när hon visslar
- ☐ Läpparnas läge i avslappnat läge 
- ☐ Läpparnas läge när hon säger mmmmmm

Totalpoäng: 1

- 4 För att ställa en bettdiagnos på Sarah behöver du kontrollera hörntändernas och molarernas relation

Vilken kanin- och molarrelation har Sarah på både höger och vänster sida?

Välj ett alternativ:

- ☐ 1 kuspbredd prenatal relation
- ☐ 1 kuspbredd postnormal relation
- ☐ ½ kuspbredd prenatal relation
- ☐ ½ kuspbredd postnormal relation



Totalpoäng: 1

- 5 Sarah har en postnormal förskjutning med en halv kuspbredd samt stor horisontell överbitning.

Vad är viktigast att utreda inför ortodontisk behandling av en patient med förstorad horisontell överbitning?

Välj ett alternativ:

- ☐ Snarkning
- ☐ Nickelallergi
- ☐ Sugovanor
- ☐ Käkledsbesvär



Totalpoäng: 1

i

Sarah kommer akut till kliniken

6 Sarah kommer akut till kliniken.

Idag, på väg till skolan, ramlade hon med sin cykel och slog i munnen.

Hon har inte varit avsvimmad. Extraoralt ses ett mindre skrubbsår på hakan.

Sarah har slagit av en del av tanden 21.

Vilken är den mest sannolika diagnosen?

Välj ett alternativ:

- ☐ Komplexerad kronfraktur
- ☐ Infraktion
- ☐ Okomplexerad kronfraktur
- ☐ Abfraktion



Totalpoäng: 1

- 7 Vid undersökning av skador mot mun, tänder och käkar är det viktigt att ställa frågor om händelseförloppet. Till exempel ska tandläkaren fråga om hur skadan har uppkommit.

Varför bör tandvården ha rutiner för att fråga om våldsutsatthet?

Välj ett alternativ:

- ☐ För att ta extra röntgenbilder och fotografier
- ☐ För att visa stöd samt ge information
- ☐ För att anmäla till försäkringsbolag
- ☐ För att göra en polisanmälan



Totalpoäng: 1

- 8 Hur uppträder oftast ett barn som utsatts för våld inom familjen?

Välj ett alternativ:

- ☐ Barnet känner rädsla hemma och vill gärna spontant visa och berätta vad som hänt i hemmet för sina vänner
- ☐ Barnet känner skuld och skam om det blir slaget hemma och berättar sällan för någon som hänt
- ☐ Barnet känner sig förorättat när det blir slaget av sina föräldrar och vill berätta om det för alla
- ☐ Barnet känner sig tvingad att berätta för sin lärare och sina kompisars föräldrar att hen har blivit slagen hemma

Totalpoäng: 1

- 9 I Sarahs fall är det en cykelolycka som är orsaken till skadan på framtanden. Diagnosen för tanden blir komplicerad kronfraktur utan samtidig luxationsskada.

Vilken är den mest lämpliga behandlingen att utföra vid dagens besök?

Välj ett alternativ:

- ☐ Partiell pulpaamputation
- ☐ Pulpaöverkappning
- ☐ Etsning och kompositfyllning
- ☐ Rotbehandling



Totalpoäng: 1

- 10 Du väljer att göra en partiell pulpaamputation på Sarahs skadade tand.

Vad är mest avgörande i beslutet för vilken behandling som bör utföras på Sarahs tand 21?

Välj ett alternativ:

- ☐ Vid pulpablotta är vitalterapi det lämpliga terapivalet
- ☐ Pulpablottans storlek är avgörande vid val av behandling
- ☐ Behandlingsalternativet väljs utifrån vilken rotutvecklingsgrad tanden har
- ☐ Tiden som har gått sedan traumat uppkom tills att patienten kom till kliniken



Totalpoäng: 1

- 11 Eftersom att du vill bevara tandens vitalitet beslutade du dig för att utföra en partiell pulpaamputation på Sarah.

Vad är förutsättningen för att behandlingen med partiell pulpaamputation ska kunna lyckas?

Välj ett alternativ:

- ☐ Att blödningen kan stoppas upp ✓
- ☐ Att kronfrakturen är mindre än två millimeter
- ☐ Att patienten är symptomfri
- ☐ Att pulpasåret är minst fem millimeter i diameter

Totalpoäng: 1

- 12 Efter den partiella pulpaamputationen ska du bygga upp tanden 21.

Vilket material är mest lämpligt att använda för att täcka pulpasåret i tanden 21 efter en partiell pulpaamputation?

Välj ett alternativ:

- ☐ ZOE
- ☐ Glasjonomer
- ☐ Kalciumhydroxid ✓
- ☐ MTA

MTA = mineraltrioxidaggregat

ZOE = zinkoxideugenol

Totalpoäng: 1

- 13** Du har gjort behandlingen med partiell pulpaamputation och byggt upp tanden med komposit efter att ha gjort ett förband med kalciumhydroxidpasta.

Hur lång tid efter behandlingen bör den första efterkontrollen göras av den skadade tanden?

Välj ett alternativ:

- ☐ Sex månader
- ☐ Sex till åtta veckor
- ☐ En till två veckor
- ☐ Tre månader



Totalpoäng: 1

- 14** Sarah och hennes mamma är också oroliga för om tanden kommer att bli helt bra. Du berättar om vad som kan försämra prognosen för den skadade och behandlade tanden 21.

Vilken faktor leder till en sämre prognos för en tand med komplicerad rotfraktur som behandlats med en partiell pulpaamputation?

Välj ett alternativ:

- ☐ Rotutvecklingen är ej klar
- ☐ Samtidig luxationsskada
- ☐ Patienten är under 15 år
- ☐ Dålig munhygien



Totalpoäng: 1

i

Peter, 43 år

- 15** Peter 43 år kommer till kliniken för undersökning. När du tar upp anamnes berättar han att han nyligen börjat mediciner mot högt blodtryck och att han röker.
Du har gjort den kliniska undersökningen och kommer då fram till att du vill ta några röntgenbilder på Peter.

Vilken eller vilka röntgenbilder är mest lämpligt att inleda röntgenundersökningen med?

Välj ett alternativ:

- ☐ Apikalbilder på alla molarer
- ☐ Fyra liggande bitewingbilder
- ☐ Panoramaröntgenbild
- ☐ Sex stående bitewingbilder



Totalpoäng: 1

- 16** Du berättar för patienten att det behövs några röntgenbilder. Peter säger då att han inte vill ta några röntgenbilder. - Strålningen ska vara farlig för oss människor och jag vill absolut inte utsätta mig för några risker som kan ge allvarliga sjukdomar, säger Peter.

Vad är lämpligt att säga till patienten i den här situationen?

Välj ett alternativ:

- ☐ Röntgenstrålning är farligt och kan ge olika sjukdomar och om patienten inte vill ta bilder behövs det inte för den här undersökningen
- ☐ Vid röntgenbildtagning av tänderna är riskerna med röntgenstrålning små men om ett område exponeras många gånger kan en ofarlig hudrodnad uppstå
- ☐ Röntgenstrålning är ofarligt och att ta röntgenbilder på tänder och käkar medför inga risker för personen som utsätts för strålningen
- ☐ När röntgenstrålning används för avbildning av tänder och käkar är riskerna mycket små och uppvägs av nyttan med att kunna använda bilderna för diagnostik ✓

Totalpoäng: 1

- 17** När du förklarat för Peter om de mycket låga riskerna och den stora nytta bilderna har för diagnostik och behandling av tänderna får du ta de bitewingbilder som det finns indikationer för efter den kliniska undersökningen.

När du granskar bilderna ska du bedöma om de uppfyller kvalitetskraven för bitewingröntgenbilder.

Hur uppfyller de exponerade röntgenbilderna kvalitetskraven som ställs på bitewing?

Välj ett alternativ:

- ☐ Både höger och vänster sidas bitewingbilder är acceptabla och de ytor som har överlappningar kan bedömas i någon av bilderna 
- ☐ Samtliga av de exponerade bilderna, utom mittenbilden på höger sida, behöver tas om eftersom alla bilder har blivit mesialexcentriska
- ☐ Höger sidas premolarbild behöver tas om eftersom den har överlappade approximalrum, vänster sidas bilder är acceptabla
- ☐ Bilderna på höger sida är acceptabla men vänster sidas premolar- och molarbild behöver tas om på grund av att de är distalexcentriska

Totalpoäng: 1

- 18** Du bedömer att bilderna kan användas för viss diagnostik och ser om det finns några radiologiska tecken på karies.

Vilka ytor har kariesangrepp?

Välj ett alternativ:

- ☐ Samtliga approximalytor på molarer och premolarer har initiala kariesangrepp
- ☐ Generellt ses approximalytorna kariesfria men 36do är frakturerad 
- ☐ Enligt granskningen ses rotytekaries på tänderna 16d, 28d, 37d och 45m
- ☐ Vid granskning har samtliga approximalytor på molarerna initialkaries

Totalpoäng: 1

- 19** Efter den kliniska undersökningen och granskning av röntgenbilderna som tagits på Peter ska du göra en bedömning av hans kariesrisk.

Vilken ytterligare information är viktigast för att göra en bedömning av kariesrisken för Peter?

Välj ett alternativ:

- ☐ Allergier och frekvens av fluoridanvändning
- ☐ Munhygienvanor och registrering av tandsten
- ☐ Kostanamnes och antal tidigare fyllningar
- ☐ Fickdjupsmätning och bakterieprover



Totalpoäng: 1

- 20** Vid granskning av röntgenbilderna tittar du även efter radiologiska tecken på marginala förändringar.

Vid vilka tänder kan vertikala fickor ses i röntgenbilderna?

Välj ett alternativ:

- ☐ 34d och 47d
- ☐ 17m och 45m
- ☐ 15d och 36d
- ☐ 35m och 45d



Totalpoäng: 1

- 21** Efter klinisk undersökning och granskning av röntgenbilderna gör du en bedömning av patientens parodontala klassificering.

Vilken parodontal klassificering stämmer för patienten?

Välj ett alternativ:

- ☒ Generell stadie III, grad C
- ☐ Lokal stadie II, grad B
- ☐ Lokal stadie III, grad C
- ☐ Generell stadie IV, grad B

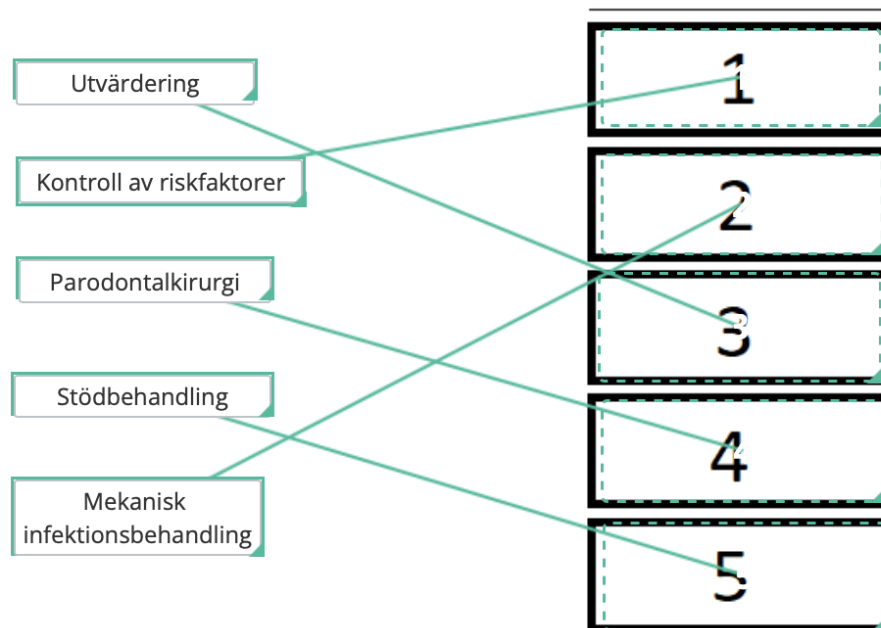


Totalpoäng: 1

- 22** Den parodontala klassificeringen för Peter är generell stadie III och grad C. Du ska planera för behandling av den parodontala sjukdomen och gör en terapiplan.

I vilken ordning är det lämpligt att utföra de olika behandlingsåtgärderna?

Placera alternativen i rätt kronologisk ordning med det första överst (1) och det sista underst (5):



Samtliga åtgärder ska vara på rätt plats för att poäng ska ges på frågan.

Totalpoäng: 1

23 Klassificeringen för patienten blir generell stadie III, grad C beroende på en specifik riskfaktor.

Vilken riskfaktor påverkar den här patientens klassificering?

Välj ett alternativ:

- ☐ Supragingivalt plack
- ☐ Rökning
- ☐ Medicinering
- ☐ Tidigare tandvård



Totalpoäng: 1

24 Du har identifierat rökning som den största riskfaktor för patienten.
Patienten får genomgå mekanisk infektionsbehandling och ska sedan återkomma för utvärdering av den behandlingen.

Hur lång tid efter den mekaniska infektionsbehandlingen är det lämpligt att göra en parodontal utvärdering?

Välj ett alternativ:

- ☐ Åtta till tolv veckor
- ☐ Sex månader
- ☐ Två till fyra veckor
- ☐ En månad



Totalpoäng: 1

- 25** Vid kontroll av läkningen efter den mekaniska infektiönsbehandlingen av Peters tänder bedömer du att det är lämpligt att utföra parodontalkirurgi.

Var är det lämpligt att genomföra parodontalkirurgi på Peter?

Välj ett alternativ:

- ☐ Regio 27-28 och regio 31-41
- ☐ Regio 15-16 och regio 35-36
- ☐ Regio 25-26
- ☐ Regio 45-46



Totalpoäng: 1

- 26** När parodontalkirurgin har genomförts ger du munhygieninstruktioner till Peter. Instruktionerna ska följas i två veckor tills suturerna ska avlägsnas.

Vilka instruktioner bör ges till patienten efter genomförd parodontalkirurgi?

Välj ett alternativ:

- ☐ Sköljning med koksaltlösning 3 gånger/dag
- ☐ Sköljning med klorhexidinlösning 2 gånger/dag
- ☐ Borstning med mjuk tandborste i operationsområdet 2 gånger/dag
- ☐ Borstning med mellanrumsborste i operationsområdet 3 gånger/dag



Totalpoäng: 1

27 Tre dagar efter operationen kommer Peter till kliniken på ett akutbesök.

Peter har en svullnad i området som opererades. Det gör ont i området och Peter känner sig lite febrig. Vid kontroll med en febertermometer konstaterar du att temperaturen är 38,5 grader Celsius.

Vilken åtgärd är lämpligast att utföra?

Välj ett alternativ:

- ☐ Rengöring genom mekanisk infektionsbehandling
- ☐ Applicering av antibiotika lokalt i drabbat område
- ☐ Spolning med koksaltlösning i operationsområdet
- ☐ Förskrivning av systemisk antibiotikabehandling



Totalpoäng: 1

i

Peter råkar ut för en cykelolycka.

När Peter kommer till kliniken kan du konstatera att tänderna 24-27 är mobila och behöver extraheras.

Peter är bekymrad och undrar vad som kan göras åt att hen nu saknar så många tänder.

- 28** Då Peter kommer att förlora flera tänder vill han nu ha någon ersättning för de förlorade tänderna.

Du funderar på olika terapiförslag för att ersätta de saknade tänderna. Implantat är ett behandlingsalternativ men risken för periimplantit i framtiden är relativt stor för Peter.

Vilken är mest sannolikt den största riskfaktorn för utvecklingen av periimplantit i detta fall?

Välj ett alternativ:

- ☐ Implantatets position
- ☒ Rökning mer än 10 cigaretter/dag
- ☐ Patientens ålder
- ☐ Vilken typ av implantatsystem som används

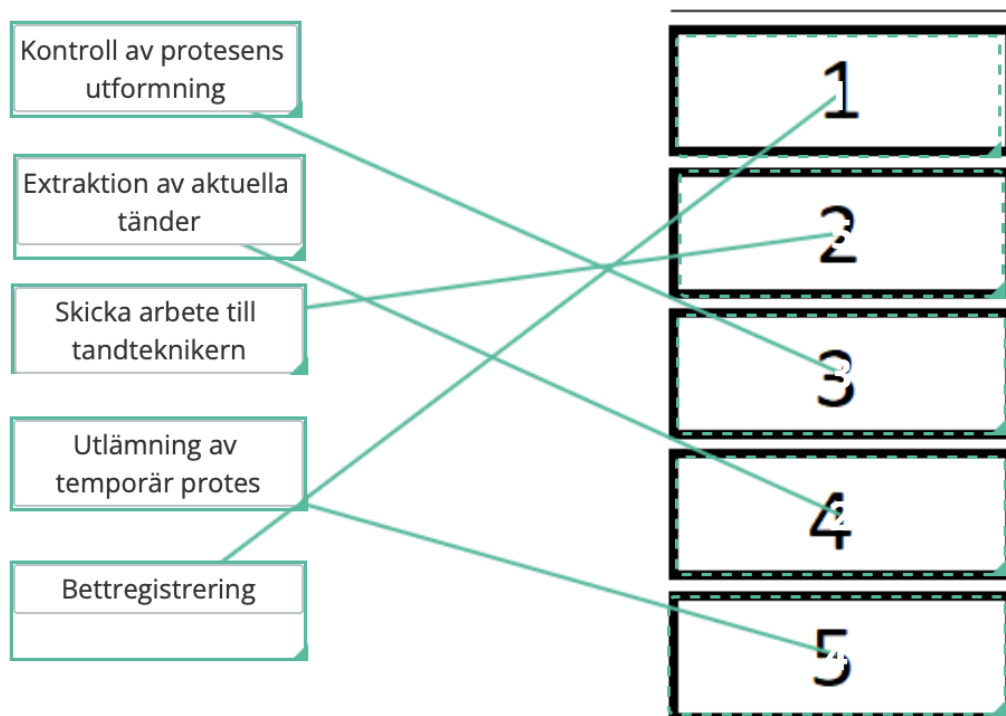


Totalpoäng: 1

- 29** Peter tror att det kommer att kännas tomt efter extraktionerna och vill ha någon typ av ersättning så fort som möjligt.
Du planerar därför att göra en immediatprotes för att ersätta de förlorade tänderna.

I vilken ordning genomförs olika steg vid framställning av en immediatprotes?

Placera momenten i ordning från det som görs först överst och det som görs sist nederst:



Samtliga moment måste placeras på rätt ställe för att ge poäng på frågan.

Totalpoäng: 1

- 30** En tid efter extraktion av de skadade tänderna och utlämning av immediatprotesen kommer Peter tillbaka för kontroll. Läkningen har gått enligt plan och det är nu lämpligt att göra en skeletterad partialprotes till Peter.

Vid planering och konstruktion av en skeletterad partialprotes är det viktigt att de olika beståndsdelarna följer vissa principer.

Vilken princip bör alltid följas vid konstruktion av en partialprotes?

Välj ett alternativ:

- ☐ Den reciproka klammerarmens sista tredjedel ska ligga i den retinerande zonen
- ☐ Protesbasen ska utformas så stor som möjligt med klamrar på alla tänder i restbettet
- ☐ Horisontella stödelement överför horisontellt riktade krafter till tänderna
- ☐ Den retinerande klammerns sista tredjedel skall ligga i den retinerande zonen ✓

Totalpoäng: 1

- 31** När det gäller en skeletterad partialprotes som ersätter tänder i överkäken är även gomplattan en viktig beståndsdel.
I Peters fall ska partialprotesen ersätta tänder enbart i andra kvadranten.

Hur bör gomplattan lämpligast utformas för en skeletterad partialprotes i Peters fall?

Välj ett alternativ:

- ☐ Gomplattan ska vara utformad som en palatinal skena längs hela det befintliga restbettet
- ☐ Gomplattan ska vara tillräckligt bred för att vara hållfast och samtidigt lämna utrymme för tungans rörelser ✓
- ☐ Gomplattan ska täcka slemhinnan i hela gommen och ha anatomisk utformning som den naturliga gommen
- ☐ Gomplattan ska ligga tätt mot tändernas cervikala delar för att ge god retention och stabilitet

Totalpoäng: 1

- 32** För att få en bra ocklusal avstödning och undvika att klamrarna på en skeletterad partialprotes frakturerar är det viktigt att de ocklusala stöden är korrekt utformade.

Hur utformas lämpligen ett ocklusalt stöd till en skeletterad partialprotes?

Välj ett alternativ:

- ☐ Preparation in till dentingränsen med skarpa tydliga kanter
- ☐ Tänder med redan befintlig fyllning används alltid för preparationen
- ☐ Inga underskär och maximalt 2/3 av emaljen prepareras bort 
- ☐ Tandteknikern utformar ocklusala stöd där anatomin tillåter

Totalpoäng: 1

- 33** Peters protes ser ut som bilden visar.
Pilen pekar på en av protesens klamrar.

Vilken typ av klammer har använts till Peters protes?

Välj ett alternativ:

- ☐ Bonwillklammer 
- ☐ Öwallklammer
- ☐ Barklammer
- ☐ Ringklammer

Totalpoäng: 1

34 Den skeletterade partialprotesen är framställd och redo att lämnas ut.

Vilka instruktioner är mest lämpliga att ge till Peter vid utlämning av den nya partialprotesen?

Välj ett alternativ:

- ☐ Ta ut protesen nattetid. Borsta protesen minst två gånger per dag med tandborste och tandkräm
- ☐ Ta ut protesen nattetid. Borsta protesen minst två gånger per dag med tandborste och diskmedel
- ☐ Ha gärna protesen i munnen under natten. Borsta de tandlösa partierna samt restbetet med en mjuk tandborste två gånger per dag 
- ☐ Ha gärna protesen i munnen under natten. Rengör protesen genom att lägga denna i ett glas med vatten

Totalpoäng: 1

35 Efter ungefär ett år kommer Peter på revisionsundersökning. När du undersöker honom noterar du att protesen är i behov av en rebasering.

Vad är den mest sannolika orsaken till att protesen behöver rebaseras?

Välj ett alternativ:

- ☐ Patienten har sovit med protesten på plats
- ☐ Patienten har inte rengjort protesten ordentligt
- ☐ Ogynnsamma krafter har gjort att skelettet har deformerats
- ☐ Benet har remodulerats när läkning har skett efter extraktionerna 

Totalpoäng: 1